

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและปัญหาในการวิจัย

ปัจจุบันประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ได้มีวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเนื่องจากภาวะความเจริญด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ มีสนามบินนานาชาติ เป็นศูนย์กลางการค้า การเงิน การท่องเที่ยวของภาคเหนือ ทำให้มีการเดินทางของบุคคลต่างถิ่นเข้าออกเชียงใหม่เป็นประจำทุกวันในปริมาณสูง ขณะเดียวกันได้มีกลุ่มคนเข้ามาประกอบอาชีพในเชียงใหม่ ทุกรูปแบบทั้งผู้มีรายได้สูง ปานกลาง ตลอดจนคนยากจนที่มาเป็นแรงงาน ไร้ฝีมือในเขตเมือง ความหนาแน่นของประชากรก็ทวีมากขึ้นตามลำดับทุกวัน จึงเกิดภาวะที่มีการประกอบอาชีพในรูปแบบรับจ้างทุกระดับ ทุกประเภท เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก พฤติกรรมการประกอบอาชีพที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้สมาชิกในครอบครัวออกบ้านแต่เช้าและกลับเข้าบ้านค่ำมืด การเดินทางเริ่มติดขัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาเช้า เทียง และเวลาเลิกงานจะเกิดภาวะ “รถติด” ขึ้นเป็นประจำทุกวัน ทำให้ต้องรีบเร่ง และมีเวลาเป็นของตัวเองลดลง ขณะเดียวกันความต้องการในการบริโภคอาหารจะเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการความสะดวก รวดเร็วในการบริโภคอาหารเป็นเรื่องจำเป็นที่เกิดขึ้น อาหารสำเร็จรูปทุกประเภทรวมทั้งน้ำดื่มจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรารวมถึงมลภาวะอันเป็นผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม การนำเสียของน้ำในคลอง แม่น้ำ และน้ำผิวดิน จึงทำให้ประชาชนทั่วไปหันมานิยมบริโภคน้ำดื่มในภาชนะบรรจุปิดสนิททั้งในร้านอาหาร ภัตตาคาร สำนักงาน และครัวเรือนมากขึ้นทุกวัน ขณะเดียวกันผู้สนใจที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจผลิตน้ำดื่มจำหน่ายก็ได้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน¹

สถานการณ์ตลาดน้ำดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท

ธุรกิจผลิตน้ำดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทในจังหวัดเชียงใหม่เริ่มเป็นที่รู้จักมานาน

¹ ฝ่ายเกษตรสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, “คู่มือการผลิตน้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท”, เมษายน 2538, หน้า 1

กว่า 20 ปีแล้ว² สัมภาษณ์จุลฉัตร โพธิ์รังสิยากร³ (2544) กล่าวว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด อควาคิค เพียวริไฟด์ วอเตอร์ จัดตั้งขึ้น ณ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2538 ทำการผลิต และ จัดจำหน่ายน้ำดื่ม ตรา น้ำไทย ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างไปจากน้ำดื่มทั่วไป เพราะผลิตด้วยระบบ RO (Reverse Osmosis) ซึ่งจัดได้ว่าเป็นเทคโนโลยีล่าสุดในการกรองน้ำของโลก (WWW.Aquathin.com,1995) ซึ่งสามารถกรองน้ำทะเลให้เป็นน้ำดื่มได้โดยการอัดน้ำแรงดันสูง(Osmosis)ผ่านไส้กรองเมมเบรนซึ่งผ่านการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง น้ำที่ได้ออกมาจะเป็นน้ำจืดที่สะอาดมาก ไม่มีสารแขวนลอย ตะกอน กลิ่น สี หรือแม้แต่เชื้อโรคอย่าง ไวรัส หรือ แบคทีเรีย เพราะไส้กรองเมมเบรนจะกักสิ่งเหล่านี้ไว้หมด(หากเทียบขนาดการกรองไส้เมมเบรนมีความละเอียดถึง 0.001 ไมครอนหรือเปรียบเทียบกับที่นำเส้นผมมนุษย์มาผ่าออกเป็น 1,500 เส้น) ส่วนที่ไม่ผ่านการกรองก็จะถูกขับออกมาอีกทางหนึ่ง (Reverse) ทิ้งไป น้ำที่ได้จากกระบวนการกรองด้วยระบบ RO นี้จะยังคงมีคุณสมบัติของน้ำอยู่ คือเป็น H₂O และยังคงเหลือสารอาหารหรือแร่ธาตุที่ร่างกายต้องการอยู่ในรูปของสารเชิงเดี่ยว (ซึ่งมีอยู่เล็กน้อย จึงสามารถผ่านเยื่อเมมเบรนมาได้) ในปัจจุบันทั่วโลกยอมรับระบบ RO ในการนำมาผลิตด้วย(ในวงการเวชกรรม) การกรองน้ำดื่มในเรือค้ำน้ำและยานอวกาศของสหรัฐอเมริกา และเริ่มเผยแพร่มาเป็นน้ำดื่มมากขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงและแหล่งน้ำสะอาดตามธรรมชาติที่น้อยลง ทั้งนี้มีจำหน่ายใน 5 ชนิดบรรจุภัณฑ์ คือ

1. ขวดแก้วขนาด 500 cc. ถึงละ 24 ขวด	ราคาถึงละ 42 บาท
2. ถังใสขนาด 20 ลิตร	ราคาถึงละ 30 บาท
3. ถังขาวขนาด 20 ลิตร	ราคาถึงละ 30 บาท
4. ถังขาวขนาด 10 ลิตร	ราคาถึงละ 15 บาท
5. ขวดวันเวย์ขาวขุ่นขนาด 1 ลิตร ห่อละ 6 ขวด	ราคาห่อละ 21 บาท

การจัดจำหน่ายในปัจจุบันเป็นการหาลูกค้าและมีบริการส่งให้ถึงที่พักอาศัยหรือที่ทำงาน จากที่ผ่านมาทางกิจการไม่เคยมีการทำการส่งเสริมการตลาด โดยลูกค้าจะรู้จักจากคุณภาพและการบอกปากต่อปาก” สัมภาษณ์ชั้น แยมขยาย⁴ (2544) กล่าวว่าในปัจจุบันน้ำดื่มตราน้ำไทย มีคู่แข่งชั้น 2 รายซึ่งทำการผลิตและจัดจำหน่ายในจังหวัดเชียงใหม่ คือ

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 9

³ สัมภาษณ์จุลฉัตร โพธิ์รังสิยากร หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อควาคิค เพียวริไฟด์ วอเตอร์, 8 สิงหาคม 2544

⁴ สัมภาษณ์ชั้น แยมขยาย ประธานชมรมน้ำดื่มแห่งประเทศไทยและกรรมการผู้จัดการบริษัทโพลสตาร์, 8 สิงหาคม 2544

1. น้ำดื่ม ตรา วังน้ำค้าง ซึ่งออกสู่ตลาดภายหลังจากน้ำดื่ม ตรา น้ำไทย (ประมาณ 1 เดือน) แต่ยังไม่สามารถนำหน้า น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย ได้ เนื่องจากโรงงานผลิตอยู่ไกล ทำให้เสียต้นทุนค่าขนส่งสูง ประกอบกับมีปัญหาเรื่องการบริหารภายในองค์กร ทำให้มีการขายกิจการ เปลี่ยนมือผู้ประกอบการหลายครั้ง
2. น้ำดื่ม ตรา โพลสตาร์ เพชร ซึ่งเพิ่งเริ่มออกสู่ตลาดในระยะ 2 ปีนี้ เนื่องจากเห็นว่า น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย สามารถดำรงอยู่ในตลาดได้ จึงเป็นการเพิ่มสายผลิตภัณฑ์ จากเดิมคือ น้ำดื่ม ตรา โพลสตาร์ ซึ่งใช้ระบบการกรองแบบเก่า โดยเพิ่ม น้ำดื่ม ตรา โพลสตาร์ เพชร ซึ่งผลิตด้วยระบบ RO ถึงแม้จะมีเงินลงทุนมากและมีการบริหารภายในองค์กรที่ดี แต่ก็ประสบกับปัญหาเนื่องจากลูกค้าของ โพลสตาร์ ยังยึดติดกับภาพพจน์เดิม คือ ระบบการกรองแบบเดิม เมื่อออกสินค้าใหม่ซึ่งราคาขายสูงกว่า ลูกค้าจึงไม่ค่อยยอมรับเท่าที่ควร ประกอบกับไม่มั่นใจว่าน้ำที่ซื้อมานั้นเป็นน้ำ RO จริงหรือไม่ เพราะการขายและการขนส่งทำพร้อมกัน

ดังนั้น จึงสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของกิจการ น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ให้สามารถสร้างความพึงพอใจต่อลูกค้าและรักษาส่วนครองตลาดไว้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของ น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของ น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย
2. ทราบปัญหาที่เกิดจากตัวผลิตภัณฑ์ (สินค้า) และบริการ ตลอดจนข้อค้นพบและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข ให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของ น้ำดื่ม ตรา น้ำไทย เพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้บริโภค